

Munkaidő nincs, bizalom van, a piros hó pedig csak a ráadás

Dr. Kelen András és felesége, dr. Murányi Ágnes ötven éve kezdték gyógyszerési pályájukat, és ugyanennyi ideje házások. Harminc évvel ezelőtt döntöttek el, hogy az addig lényegében egymástól független szakmai útjuknak egy új, közös irányt adnak. Természetesen ható kozmetikai termékekkel kezdtek el foglalkozni, családi vállalkozást alapítottak: a ma dr. Kelen néven ismert céget. A családi élet és a munka eltéphetetlenül egy a Kelen házaspár életében. Az egykor a lakótelepi lakásból induló cég irodájában ülünk – társtulajdonosaikkal, ma már felnőtt gyermekeikkel, dr. Kelen Ákos gyógyszerésszel és a cég kereskedelmi és marketing területét irányító Kelen Rékával, akik időnként bekapcsolódnak a szülők közös életét felidéző beszélgetésbe.

♦ – Ágnes és András, mindketten 1971-ben diplomáztak a Semmelweis Egyetem Gyógyszerésztudományi Karán, jól gondolom, hogy ott ismerkedtek meg?

Ágnes: Igen, évfolyamtársak voltunk.

András: A villamoson utaztunk együtt, tulajdonképpen így kezdődött minden. Ugyanarra mentünk haza, Ági az akkori Lenin körúton lakott, én pedig szinte pont vele szemben, a kollégiumban. Harmadévben eljegyeztem, és a végzés után házasodtunk össze.

Ágnes: Ezután külön kezdtünk el dolgozni. Én patikában, a férjem pedig 11 hónap katonaságot követően a Kőbányai Gyógyszerárugyárba (a mai Richterhez) került, a kozmetikai ágazatba.

András: Ekkor indult meg – két évvel a fejlesztési munka kezdete után – az önálló kozmetikai gyártás Dorogon, 20 évig ide jártam munkába. 1991-ben a Richter egy profiltisztítás során az állatgyógyászati

és a növényvédelmi termékek mellett „a kozmetikát” is leépítette. Gyáron belül lehetett volna ágazatot váltani, de ezt nem szerettem volna, így eljöttem a cégtől. Fél évig a Gyógynövénykutatóban dolgoztam, és utána kezdtük el a saját vállalkozásunkat.

– Közben kétgyermekes családdá váltak, és a munkahelyük közös lett. Hogyan élték meg ezt az időszakot?

Ágnes: Az egyetem után Budaörsön, Pest megye szerintem egyik legjobb patikájában dolgozhattam: a környezetet nagyon szerettem, de magát az ottani munkát nem annyira, inkább a kutatás érdekelt. Elkerültem az Országos Gyógyszerészeti Intézetbe. Miután megszületett a fiunk, már nem mentem vissza ide, én is a Richterben kezdtem el dolgozni, de egymástól teljesen függetlenül tevékenykedtünk, a gyárnak az új készítményekkel kapcsolatos ügyintézését végeztem.

Ágnes és András

Átláthattam az új termékek bevezetésének egész folyamatát, a fejlesztéstől kezdve. Sok-sok emberrel voltam kapcsolatban. Ekkor született a lányunk, ezután átkerültem a kozmetikai ágazat budapesti részlegére, ám ekkor sem kötődött össze a munkánk: a férjemék Dorogon a fejlesztést, mi Budapesten a termelés-irányítást és az értékesítést végeztük.

András: Más-más területen vagyunk otthon, mások a személyiségjegyeink is, így rivalizálás sosem volt közöttünk, inkább erősítettük egymást a különbözőségünkkel, de hasonlóan ambiciózus természetünkkel.

– Így érkezett el 1992, a cégalapítás éve. Milyen volt a kezdet?

András: A mi váltásunk egybeesett a privatizációs időszakkal, a gazdaság átalakulásával, ebbe csöppentünk bele. Úgy gondolom, egy meggyökeresedett struktúrába sokkal nehezebb lett volna bekerülni. Alkalmazkodtunk, de egyben alakítói is voltunk ennek az új rendszernek.

Ágnes: Nagyon sokat számított, hogy András évekig a Fabulon márka termékein dolgozott, óriási anyagismerettel rendelkezett és kiterjedt kapcsolatrendszerrel: tudta, mit hol érdemes venni, gyártatni. Gyakorlatilag nem volt konkurenciánk a piacon. Magyarországon rajtunk kívül senki sem fejlesztett napozót, mert nem volt meg hozzá a szakmai felkészültség. Mi ezzel kezdtünk, 5000 darabot gyártattunk először. A jó minőség mellett azzal is sikerült bekerülnünk a piacra, hogy olcsón tudtuk kihozni az árát, hiszen nem volt irodánk vagy bármi, ami nagy költségigényű lett volna.

András: A lakótelepi lakásunk étkezője volt az iroda, az étkezőasztalunk a tárgyaló, és a pince a raktár. Később meg egy biciklitárolót is béreltünk. Egy kis teherautóval hoztuk-vittük a termékeket.

Ágnes: Rengeteget cipekedtünk, a napozó után jött a locsolókölni, de ezek természetesen szezonális termékek, így mindennap úgy keltünk, el kell fogynia a készletnek hűsvétkor, illetve a nyáron. Egész más volt akkor a kereskedelem, nem voltak multicégek.

András: Ekkor alakultak a gyógyszerterárellátó nagykerek, ezek vették be a termékeinket. Ide bekerülni volt nagyon fontos. Előnyt jelentett, hogy mi is gyógyszerészek vagyunk, könnyebben „szóba álltak” velünk.

Ágnes: Később vidékre kereskedők révén jutottak el a termékek, így kezdett elveszni a személyesség, amely ma, a multik világában már még kevésbé jellemző. Kezdetben a legnagyobb érték egy cégnek az emberi kapcsolat volt. Mind az alapanyaggyártókkal, mind a kereskedőkkel nagyon jó kapcsolatokat alakítottunk ki.

András: Így szinte zökkenőmentes volt az indulás. A gyógykozmetikai termékek fejlesztésével még a Richterben kezdtem el kísérletezni a kollégákkal, akkor ezek nem valósultak meg, de erre a tudásra tudtunk építeni, kialakítva a mai termékínálatunkat. A feleségem szerette volna, hogy legyen saját üzemünk, de a mai napig mi fejlesztünk, kereskedünk, beszerezzük az alapanyagokat, de a gyártás nem nálunk történik. Egy-két terméket más cégeknek is fejlesztünk.

– Az, hogy mindebbe házaspárként vágtak bele, kihívást vagy inkább könnyebbséget jelentett?

Ágnes: Inkább az előnyös oldalát tapasztaltuk. Nem kellett a másikat ellenőrizni, mert megvolt a bizalom, és nem volt munkaidő sem, bármikor tudtunk beszélni egy felmerülő problémáról. Szétválasztottuk a munkát és a magánéletet, de közben mégsem: ha kellett, egy pillanat alatt tudtunk dönteni egy céges ügyben, hiszen nemcsak együtt dolgoztunk, de együtt is éltünk. Éjszaka jártunk például a grafikusunkhoz is vidékre, ekkor volt csend, nyugalom a tervezésre. Réka 10, Ákos 17 éves volt a cég alapításakor. Egyfajta családi vállalkozás volt ez már a kezdetektől is: „hozd fel ezt a pincéből”, „most ne gyere be, mert jön a bácsi tárgyalni”. Mikor nagyobbak lettek, aztán ők is besegítettek, jöttek például velünk a kiállításokra.

András: Azért persze voltak nehezebb helyzetek is, egyszer például Ági azzal jött haza, hogy tojásfestéket kell csinálnunk, találjam ki a receptet – ezt kérte tőle egy nagyobb cég a többi termékünk „bevételéért” cserébe. Fogalmam sem volt, ki fogja ezt legyártani, hiszen a festék mindent összefog. Végül egy volt orosz laktanya üzemi konyhaépületében készítették el: mikor mentem az áruért, onnan tudtam, jó helyen járok, hogy az épület udvarán még a hó is piros volt.

Réka és Ákos

Ágnes: Komolyabb kihívás inkább az első nagyjából öt év pénztelensége volt. Hiába jött bevétel, azt vissza kellett forgatnunk a következő termék gyártásába. A cég pénzéből nem vehettünk a gyerekeknek télikabátot. Amikor már nem csak szezonális termékeink voltak, akkor lett könnyebb anyagilag. A partnereinkkel is nagy szerencsénk volt, szinte senki nem vert át minket, azt a néhány rázósabb helyzetet pedig megoldottuk, vagy „lenyeltük” a veszteséget.

Réka: Visszatérve a család-munka egyensúlyra, nekünk gyerekként jó volt megélni, hogy lehet, hogy a szüleink dolgoznak reggel, este és olykor éjjel is, de mégis az, hogy egy fix munkaidő alatt nem szólhatunk hozzájuk, hanem igény szerint kereshetjük őket. Szinte mindig otthon voltak. Nem nyolc órát dolgoztak, hanem többet, de a rugalmasságuk érték volt számunkra.

András: Rékát például reggel el tudtam vinni az iskolába, és utána hazamentem dolgozni.

Ágnes: Mi már akkor „home office”-oltunk, amikor ez a fogalom itthon szinte még nem is létezett.

– Mára egyre ritkább, hogy a felnőtt gyerekek ahelyett, hogy saját karriert építenének, szüleik életművét viszik tovább. Hogyan élték, élük meg a generációváltás időszakát?

Ágnes: Nekünk még minden sikerélmény volt, minden új, nem is igazán volt kihez hasonlítani magunkat. A gyerekeknek szerintem már sokkal nehezebb.

Ákos: Más típusú személyiség kell egy cég elindításához, mint a működtetéséhez, és megint más lesz az, amikor a következő generáció esetleg már csak mint tulajdonos szerepel a cég életében, kézben tartja azt, de nem jár be mindennap.

Réka: Szükség van a megújulásra, a korhoz való alkalmazkodásra, de a jó alapokra is, amit a szüleinknek köszönhetünk. Szinte egymás mellett növekedtünk fel a vállalkozással. Érzek ebben egyfajta sorsszerűséget. Láttuk a szülők lelkesedését, ahogy felépítették a céget, hogy nekik ez örömet okoz, hogy ez egy jó és eredményes dolog.

Ágnes: Egy ideig még együtt dolgoztunk, fokozatosan adtuk át a feladatainkat. Ákos 2007 óta, Réka és férje pedig nagyjából 12 éve dolgozik itt. Ekkorra már megvolt az irodánk, és volt már néhány munkatársunk is.

Ákos: Nagy előny, hogy továbbra is bizalmi viszonyban működhetünk, mint testvér sem kell ellenőriznem a másikat, tudjuk, hogy mindannyian ugyanabba az irányba szeretnénk haladni.

Réka: Egyszerre hatalmas szabadságot és felelősséget jelent az a döntés, hogy mi nem fogunk felmondani. Ez adja a stabilitásunkat. Ugyanakkor tisztában vagyunk azzal is, hogy ez másoktól nem elvárható, értek és még érni is fognak minket veszteségek.

Ágnes: Valószínűleg ebben a formában megszűnt volna a cég, ha ők nem veszik át. Nagy megnyugvás volt, amikor idejöttek. Ezzel együtt sosem volt elvárás, hogy továbbvigyék a mi munkánkat. Ez egy remény beteljesülése.

– Öt unoka mellett feltételezem, hogy örömeink és feladatnak ma sincsenek híján.

Ágnes: Igen. A legfiatalabb unokánk hatéves, a legidősebb már egyetemista, fogorvosnak tanul. És van egy 99 éves édesanyám is, akiről gondoskodnunk kell. Emellett persze, hozzuk-visszük a kisebb unokákat iskolába, óvodába, és időnként a nagyobbak is kegyeskednek elmondani, milyen süteményt ennének. A „főállásom” ugyanakkor már régóta a parlagfű elleni küzdelem. A lányom érintett – így kezdődött. ♦

OLVASSA A KÉPMÁS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérni

Ajándékba is vásárolható

Kiadványát több eszközön is elérheti

Pár kattintással azonnal olvasható, előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/KEPMAS

SZÖVEG –
JÁMBOR-MINISKA ZSEJKE

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

NE HÚZD A HAJAM, MERT FÁJ!

Hogyan viselkedjenek a gyerekek konfliktushelyzetekben?

A bullying, a gyermekek közötti szóbeli vagy fizikai bántalmazás olyan téma, amelyről csak az utóbbi időben kezdtünk el beszélni. Van, hogy olyan egyszerű dolgokból fakadnak konfliktusok óvodákban, általános iskolákban, hogy az egyik gyerek elveszi a másik játékát, de szélsőséges esetekben testi erőszakig vagy komolyabb lelki abúzusig is fajulhat a bántalmazás. Mit tegyen ezekben a helyzetekben a gyerek, és hogyan segítheti őt a szülő? Nemrég mi is részt vettünk **Kovács Ildikó** önvédelmi oktató gyerekeknek szóló képzésén, ahol felnőttként is sokat tanultunk.

- ◆ A lemenő nap sugarai már nem tudnak beférkőzni a nyolcadik kerület szürke házfalai közé, hogy megvilágítsák a belvárosi edzőterem lejárátát, de ahhoz még elegendő fényt adnak, hogy láthatók legyenek az ajtóra kiragasztott plakátok. „Önvédelem oktatás” olvasom a feliratot, és miközben várakozom, a képeket nézegetem, amelyeken idősek és fiatalok, férfiak és nők láthatók edzés közben.

Kovács Ildikó feketébe öltözve, mezítláb fogad, és kedvesen invitál a terembe. Lerúgom a nehéz bakancsokat, majd törökülésben a tatamira telepszünk. Korán van, a gyerekek még úton vannak az óvodákból az edzésre.

Ildikó már tíz éve oktat önvédelmet kifejezetten azokra a szituációkra kifejlesztve, amelyek a hétköznapi életünkben előfordulhatnak. Ki ne gondolkodott volna már el azon, amikor sötétedés után gyanús alakok léptei kopogtak mögötte az utcán, hogy mit kell tenni, ha helyzet van?

NÉHA MÁR A MEGFELELŐ TESTTARTÁS IS ELÉG

A gyermekönvédelem gondolata abból fakadt, hogy az Ildikóhoz járó édesanyák egy idő után kérdezgetni kezdték, hogyan tudnák továbbadni az edzőteremben megszerzett tudást a gyerekeiknek. Egyre több kérdés gyűlt össze, végül az oktató úgy döntött, hogy elindítja a kifejezetten gyerekeknek szóló képzését is. Az edzésre 2-5, 6-8, valamint 9-11 évesek járnak csoportokban, a 12 év felettiek pedig már a felnőttekkel együtt tanulhatnak önvédelmet.

„Más problémákkal néznek szembe a különböző korú gyerekek, és eltérően is reagálnak a konfliktushelyzetekben. A szituációk mélysége is más, mert ha már egyedül közlekedő iskolásról beszélünk, náluk nagyobb az esély arra, hogy erősebb, idősebb, akár felnőtt emberek támadják meg őket. Azért edzenek a felnőtt csoportban, hogy felkészítsük őket erre. Az óvodások esetében általában saját korosztályon belül alakulnak ki konfliktushelyzetek. Persze ott is vannak magasság- és súlykülönbségek, de nekik sokszor már az is elég, ha felvesznek egy olyan testhelyzetet, amivel azt

üzenik, hogy nekem ez nem oké, velem ezt nem lehet megtenni. Nem kell bonyolult technikákat alkalmazni, hogy leszerelje az ovistársát. Ha határozott, magabiztos a gyerek, és közben van azzal, hogy neki mi az, ami már nincs rendben, azt tudja jelezni. Ugyanez a helyzet kiskisiklás korban is” – hangsúlyozza a szakember.

Az interjút a csengő hangja és hótaposó csizmácskák nyikorgása szakítja félbe. Az oktató mosolyogva elnézést kér, odasiet tanítványához és szüleijéhez, így a tatamin terpeszkedve van lehetőségem fellapozni a *Kalandos hétköznapok – önvédelem gyerekeknek* című mesekönyvet, amelyet Ildikó Kassai Eszterrel közösen írt. A kötet hétköznapi konfliktushelyzetekben mutat utat, olyan történeteken keresztül tanít gyereket és szülőt arra, hogyan kell viselkedni ezekben a szituációkban, amelyekkel szinte minden kicsi találkozott már. „Szeretettel ajánlom ezt a könyvet kislányomnak, Boginak, az önvédelmi edzésekre járó gyerekeknek és mindenkinek, aki hisz abban, hogy egy közösségbe tartozni, bár néha konfliktusokkal jár, egymástól tanulva, közösen fejlődve többé, jobbá, értékesebbé válhatunk” – olvasom az előszóban. ➤

„Az edzésen azt tanítom, hogy fontos megmutatni a határainkat úgy, hogy közben nem kezdeményezünk, nem bántjuk a másikat” – ül vissza a szőnyegre Ildikó, miután megmutatta a kisfiúnak, hova teheti az overállját, majd folytatja. „Azt szoktam mondani a szülőknek, hogy olyan ez, mint a beszéd-tanítás. Mindig korrigálunk. Ha nagyon visszahúzó a gyerek, akkor bátorítjuk, hogy vegye vissza a kisautót, ha ő játszott vele. Ha pedig olyan, hogy elveszi mástól a játékot, amikor nem kelene, akkor azt tanítom meg, hogy ezt ne tegye” – teszi hozzá az oktató.

Nem tarthatom már fel sokáig, egyre többen battyognak le a lépcsőn, a terem egyik pillanatról a másikra gyerekkacajtól és apró, mezítelen talpak cuppogásától lesz hangos.

OVISOK, AKIK MEG TUDJÁK VÉDENI MAGUKAT

A szülők oldalt foglalnak helyet, a gyerekek pedig bemelegítéssel kezdik az edzést. A foglalkozás első, bemelegítő szakaszában a hagyományos testnevelés órákról ismert gyakorlatokat végeznek, utána viszont izgalmas kellékek is előkerülnek, például a harcművészek által is használt színes övek.

A gyerekeknek köröket kell készíteniük az övekből, bele kell állniuk a közepébe, és olyan testtartást kell felvenniük, hogy a társaik ne tudják kibillenteni őket az egyensúlyukból. „Ez nagyon hasznos gyakorlat, hiszen az ő korosztályukban az egyik leggyakrabban előforduló konfliktus a lökdösés” – magyarázza Ildikó.

Amíg a gyerekek belevetik magukat a feladatokba, a szülőket arról kérdezem, miért hozták el csemetéjüket önvédelmi oktatásra. A legtöbben egyszerűen csak jó mozgásformának tartják az edzést, ahol ráadásul nő a gyerekek önbizalma és biztonságérzete is. De sajnos

vannak olyanok is, akik nemcsak a kreatív és hasznos délutáni foglalkozást és a jó közösséget látják az önvédelmi oktatásban, hanem konkrét bántalmazás miatt akartak megoldást találni. Az egyik gyerek anyukája arról mesél, hogy a kicsi csoportjába nála sokkal idősebbek és erősebbek is járnak, akik közül az egyik kipécézte magának a gyermekét, és terrorizálja. A pedagógusoktól nem kaptak segítséget, így saját kézbe szeretnék volna venni a dolgot. Eleinte harcművészetekkel próbálkoztak, de a fiatal kora miatt sehol nem találtak lehetőséget, ide viszont el tudták hozni a fiút, és abban bíznak, hogy ezáltal olyan képességekre tesz majd szert, amelyek segítségével bármilyen közösségbe is kerül a gyerek, nem fogja sem szóbeli, sem fizikai bántalmazás érni.

Bár gyermekpszichológusok szerint a vegyes életkorú óvodás csoportoknak rengeteg előnye van, sajnos olykor bele lehet futni abba, hogy az erősebb gyerekek kihasználja a fizikai fölényét a kisebbekkel szemben, akik így testi és lelki traumákat szenvedhetnek el. Ezeket a gondokat az óvodapedagógusoknak kellene kezelniük, de vannak, akik egyszerűen csak elfordítják a fejüket, vagy nincsenek szakmailag felkészülve arra, hogy hatékonyan kezeljék a csoportjukban felmerülő problémákat. Ildikó vallja, hogy az önvédelem egyik legfontosabb eszköze az elkerülés, tehát ha a gyerek tudja, hogy a másik agresszív viselkedésű, és látja, hogy ráadásul még rossz napja is van, a leghatékonyabb önvédelem az, ha figyel arra, hogy távol tartsa magát tőle. Persze ez nem mindig sikerül, ezekben a helyzetekben tudnak jó szolgálatot tenni a képzésen elsajátított technikák.

Mindig a szülő az, aki elsőként találkozik a közösségekben felmerülő problémákkal. Például a gyerek hazamegy, és elpanaszolja az édesanyjának, hogy bántották,

odaszorították a falhoz, ilyenkor pedig fontos, hogy a szülő jó válaszokat adjon. De mit tanácsoljon? Lökje vissza? Az nem jó, mert akkor verekedős lesz. Szóljon az óvo néninek? Sokszor hiába teszi. Ildikó szerint a szülőknél úgy kell reagálniuk ezekben a helyzetekben, hogy a gyerek ne érezze azt, hogy ezzel a problémával egyedül van. „A gyerekönvédelmi órákon az óvodások mellett a szülők is megtanulhatják, hogy milyen gyakorlatokkal jelölhetik ki az érhatairaikat, vagy hárríthatják el a nekik nem tetsző viselkedést. Ha a szülő látja, hogy mit csinálunk itt a foglalkozásokon, legközelebb emlékeztetheti az itt tanultakra a gyermekét, és tanácsolhatja neki például, hogy a következő konfliktushelyzetben úgy lökje el magától a másikat, mint ahogy edzésen a párnát” – fűzi hozzá az önvédelmi oktató.

„EZ EGY TITKOS TUDÁS”

Az óvodások után a kisiskolás csoport érkezik. A gyerekek többek között azt gyakorolják, hogyan kell elhajolni a párna elől, ami később, ha valaki az öklét vagy bármilyen tárgyat lendít feljűk, szintén hasznos lehet. Ildikó azt is megmutatja nekik, hogyan kell jól esni, kifordulni a másik szorításából, vagy abból a helyzetből, amikor valaki a falhoz nyom. Ilyen szituációkkal mindannyian találkoztunk már így vagy úgy az iskolában.

A legidősebb kislány édesapja éppen azt figyeli, ahogy ártalmatlan, mégis határozott földharcban gyűrják egymást nevetve a lányai, az arcáról sugárzik a büszkeség, és ahogy elnézem a lányokat, engem is elönt a nyugalom, amikor arra gondolok, hogy ők fel lesznek készülve arra, hogy ha szembetalálkoznak egy rossz szándékú emberrel, mit tegyenek. „Nem szokták az itt szerzett tudást arra használni, hogy az otthoni testvéri viszályokat rendezzék?” – teszem fel a kérdést. „Eleinte megfordult a fejemben, hogy vajon nem

válnak-e ettől verekedőssé, de gyorsan rájöttem, hogy nincs miért aggódnom. A lányaim nem azt tanulják meg, hogyan verekedjenek, hanem azt, ha valaki beljűk köt, hogyan hárrítsák el a bajt. Ez egy titkos tudás, amit csak akkor vesznek elő, amikor kell” – magyarázza az apa.

Ildikó figyeli a gyerekek viselkedését edzés közben. Az egyik például piszkálni kezdi a másik pólóját, és többszöri felszólításra sem hagy fel vele. „Azt mondta, nem akarja, hogy hozzányűlj a pólójához, hallá meg, amit mondt!” – szól oda határozottan az oktató, a fiú pedig bocsánatot kér, és továbbmegy.

A szakértő szerint fontos, hogy ezeket a szituációkat mindenki a helyén tudja kezelni, mert konfliktusok mindig voltak és lesznek, de egyáltalán nem mindegy, hogyan éljük meg őket. „Ha ezt már kicsi korban úgy éli meg a gyerek, hogy van eszköze, tudja, mit kell tennie, akkor könnyebben fog egy ilyen helyzetet felnőttként is megoldani” – hangsúlyozza Ildikó.

Az edzés végén a gyerekek hozzám egészen közel birkóznak, beljebb is kell húznom a jegyzetfüzetemet, hogy ne fekdjenek rá. Amikor már nagyon kimerültek, a hátukra fekszenek és nevetnek. Az egyik halkan megkérdezi „Leszünk barátok?” „Végülis, lehetünk” – feleli a másik, aztán felpattannak, és a terem végébe szaladnak. Egy fiú kíváncsi szemekkel közelít felém, és megkérdezi, hogy szeretnék-e eltanulni tőle néhány fogást. „Naná” – válaszolom nevetve, aztán hagyom, hogy megmutassa, hogyan tegyem ki a kezemet, ha valaki rám támad, és hárrítanom kell.

Nézem a tucatnyi gyereket, akikből magabiztos, magukat megvédeni képes fiatalok lehetnek, a közösséget, amelyben olyan elveket adnak át, amelyek jó eséllyel majd azt is meggátolják, hogy ezekből a gyerekekből bántalmazó legyen. ♦

SZÖVEG –
SZÉKELY-BALOGH SZILVIA

SOROZAT –
HULLÁMVASÚT

MAGYAR-BRAZIL RANGADÓ

Köszöntöm a kedves nézőket! Izgalmas estének nézünk elébe, hiszen hatalmas dolog a világbajnok brazilok ellen pályára lépni. Mindenképpen óriási erőbedobással fogja felvenni a magyar válogatott a harcot. Van kikért szurkolnunk, nincs más alternatívánk, mint győzni ezen az estén, előtte azonban halljuk a himnuszokat. Érdekes, mintha valami óriás átsuhant volna a stadion felett, egy pillanatra minden sötétbe borult. Na, de lássuk a játékot.

◆ Kezdőrúgás Kisstől. Kovács nekiindul, Kovács, már a tizenhatoson belül, kapufa. Valami hatalmas a pályára esett. Úgy néz ki, mint egy fogkefe. A nézőtérről? Nem tudom megállapítani.

A harmincnegyedik percben járunk. Támadnak a brazilok, megpattant a labda, szöglet. Most meg kell mondanom, szerencsénk volt. Varga, szép csel. Varga, Nemecek, Kiss, Kiss rálő és gól! Teljesen szinkronban mozognak a fiúk, mintha egy gondolat irányítaná őket. Mindjárt vége a félidőnek. De mi ez? Jól látom? Egy hatalmas kéz jelent meg a stadion felett. A labda után nyúl. Még életemben nem láttam ilyet! Mindenki menekülni próbál. Most eltűnt a kéz, és a labda is visszakerült. Ez valami egészen elképesztő volt. A fiúk próbálnak magukhoz térni. Uramisten, megint itt van! Fellökte Kisst, aki egyszerre zuhant el Kováccsal. Ez a kéz a labdára hajt. Most elragadja. Valaki csináljon már valamit! Jézusom, most víz zúdult a brazil Ricardo fejére a semmiből! Alig tér magához. Több orvos próbál segíteni a sokkot kapott játékoson. És a labda megint gurul. Kovács és Kiss most idegesen szaltóznak. Szinkronban pörögnek megállás nélkül. Ez szabálytalan lenne, de ezen a meccsen, úgy látszik, hihetetlen dolgok történnek. Gól! A brazil kapus

tajtétkzik, Kiss azt üvölti, ez Isten keze volt, a kéz viszont a kapuba nyúl, és kiemeli a labdát. A bíró a sípját fújja, a közönségben is hatalmas a fejetlenség. A többség a kijáratok felé nyomul. Közben a labda valahogy visszakerül. Totális a káosz. Megint itt a kéz. Kergeti a labdát. Olyan, mintha ügyetlenül hadonászna. Valaki értelmetlen szavakat gagyarászik a háttérben. Kész, végem van. A meccset lefűjják, a játékosok pánikszerűen menekülnek, de ugye fel vannak fűzve a rúdra. Ez így színtiszta kegyetlenség.

A szobában három gyerek ült a földre helyezett asztalka körül. Két nagyobb és egy pelenkás.

– Anya, légyszí vidd már ki innen Balázst!
Egyfolytában belenyúl a játékba. Így nem lehet ezt csinálni.

– Drágáim, játsszatok szépen együtt! Még van egy kevés tennivalóm!

– Anya, folyton kihalássza a labdát! Gólt kaptam miatta.

– Légy türelmesebb, kérlek! Csak egy pár perc.

– Balázs nyála folyik! Csupa ragacs a játékosom feje!

– Már itt is vagyok. Ki vezet?

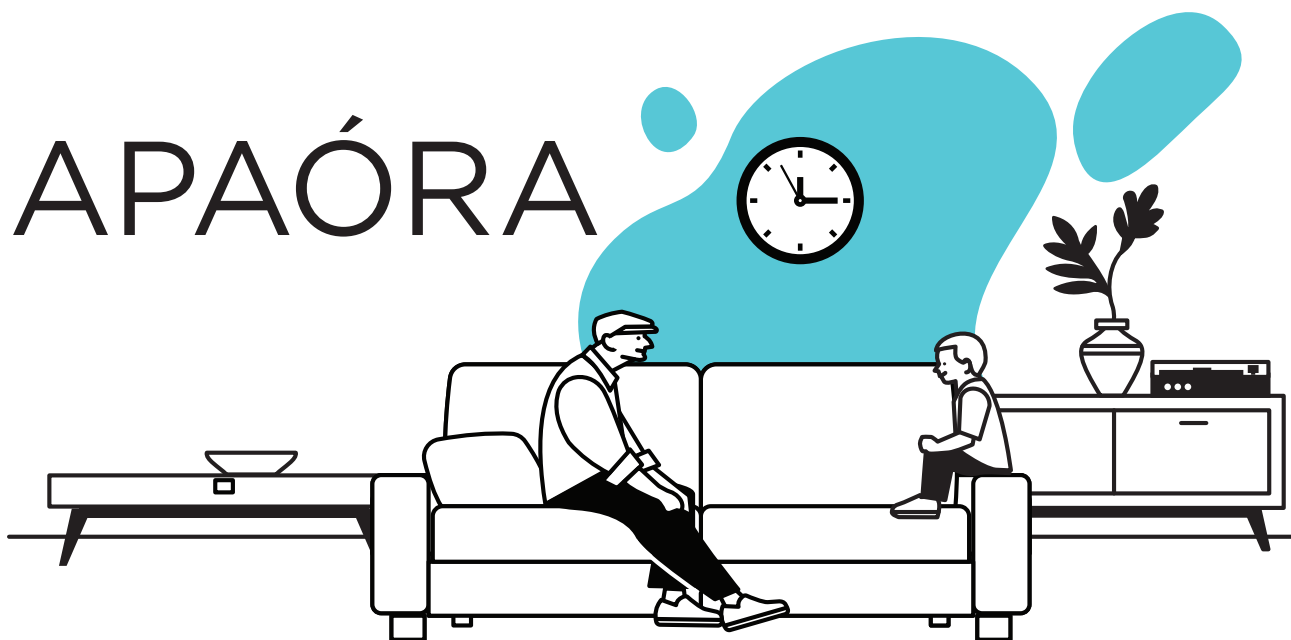
– Azt hiszem, Balázs. ◆

SZÖVEG –
VÉSEY MIKLÓS

SOROZAT –
APA, KEZDŐDIK!

APAÓRA

◆ A fiam szabályosan követeli minden egyes hazaérkezésemkor, hogy vegyem le a kabátomat, tanúbizonyosságot téve arról, hogy nemcsak úgy hazaugrottam két kaland között, mint Odüsszeusz, hanem otthon is fogok maradni. Ugyanis sokszor csak egy pillanatra lát, és már megyek is tovább a dolgozószobámba, ahol gyér a fűtés, ezért kell a kabát. Már mint mennék, ha lenne erőm nemet mondani az elviselhetetlenül aranyos kétévesnek, aki a nadrágomat rángatja, hogy maradjak vele.

Hiszen egész nap várt, emlegetett, bogyókat, kavicsokat, ételfalatokat tett félre nekem. Persze, az anyját is imádja, de valljuk be, hogy délután ötkor ők ketten már kicsit unják egymást. Apa nincs mindig ott, épp ezért izgalmasabb: merre jár, mit csinál, mit fogunk játszani, ha hazajön? Ezért ilyenkor egy órát a fiamra szánok, ha tudok. Ezt apaórának hívom, de szerencsére egyáltalán nem rólam szól. Sőt, épp az a jó benne, hogy ilyenkor végre elfelejthetem magam, és fejest ugorhatok a fiam mindennél gazdagabb fantáziavilágába.

Ez a világ egyszerre képlékeny és logikus. Az elektromos autókat például ugyanúgy töltik, csak nem az áramhálózatról, hanem egymásból nyerik az energiát, miközben a kerekeikkel ölelkeznek. A tűzoltók itt nem

kocsival, hanem villamossal közlekednek, így elkerülik a dugókat. Persze felvetülhet a probléma, hogy csak oda tudnak menni, ahol van sín, de rögtön a tűzoltó villamos orrára szerelhetünk egy sínépítő gépet, és máris szabadon közlekedik, akár merre gyűjtöttünk is tüzet. Merthogy a tűz jó dolog, mindent fel kell gyújtani, különben mi értelme lenne az egész tűzoltósdinak? Odamegyünk az összes bútorhoz, egy cuki mozdulattal lángba borítjuk, és ha már ég az egész nappali, fordított sorrendben elfújuk a tüzeket, ahogy a gyertyát szoktuk az esti ima után. Ha már eszükbe jutott az ima, letérdelünk, imádkozunk egy kis szaloncukorért, aztán rámutatunk a falon lógó keresztre, és vörös fejjel, mint egy szurkoló, aki a bírót szidja, azt üvöltjük, hogy feltámadt, mert ezt hallottuk egyszer valakitől. Aztán futkározunk, ugrálunk a kanapén, szétcsikizzuk egymást, és egyszer csak arra eszmélünk, hogy fel kell kapcsolni a lámpát, mert lement a nap.

Az apaóra tehát akkora buli, hogy ha nem vigyázunk, könnyen apanap lesz belőle. Vagy apahét. A lakás romokban hever, mint egy házibuli másnapján, elfelejtünk enni, inni, vécére menni. Nem akarunk elérni semmit, csak fürdünk a tevékenység örömeiben, mégis csodák történnek. Időtlen, túlvilági boldogság ez. Ajánlom mindenkinek. ◆

MILYEN INTÉZKEDÉSEKNEK ÖRÜLÜNK A LEGJOBBAN?

Azon intézkedések meghozatalakor, amelyek mindenki életét szeretnék megkönnyíteni, egyszerre kell szociális szempontokat szem előtt tartani és befektetni a jövőbe. Ezért fontos, hogy a társadalom nagy része értse és érzékelje a döntések értelmét, és olykor nagyvonalú is tudjon lenni olyan kedvezményezett csoportokkal is, amelyekbe adott esetben nem tartozik bele. Nem könnyű feladat ez, mégis, ahogy a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) felmérése mutatja, a megkérdezettek elsöprő többsége támogatja a mindennapi életüket befolyásoló legfontosabb kormányzati intézkedéseket, például a családok adó-visszatérítését, a 13. havi nyugdíjat vagy a fiatalok adómentességét.

◆ A KINCS 2022 januárjában 1000 fő megkérdezésével arról végzett felmérést, hogyan értékeli a lakosság kilenc kormányzati intézkedést, illetve intézkedéscsoportot. A válaszadóknak azt kellett megjelölniük, szerintük pozitív vagy negatív-e az országra nézve a családosok adó-visszatérítése, a minimálbér-emelés, a 13. havi nyugdíj visszavezetése, az illegális migráció megfékezése, a 25 év alattiak szja-mentessége, a rezsi-csökkentés, a benzin árának befagyasztása, valamint a családok védelme és támogatása érdekében tett lépések. A megkérdezettek nagy része jónak tartja a felsorolt intézkedéseket.

AZ ADÓ-VISSZATÉRÍTÉS ÁLL AZ ELSŐ HELYEN

A válaszadók a családosok adó-visszatérítését és a 13. nyugdíj újbóli bevezetését támogatják a leginkább. Előbbi 88%, utóbbit 86% értékeli pozitívan.

A gyermeket nevelő családosok a 2021-ben befizetett személyi jövedelemadójukat az átlagbér adószintjéig

kapták vissza 2022. februárban. Az adó-visszatérítés családonként akár 1,6 millió Ft pluszt is jelenthetett.

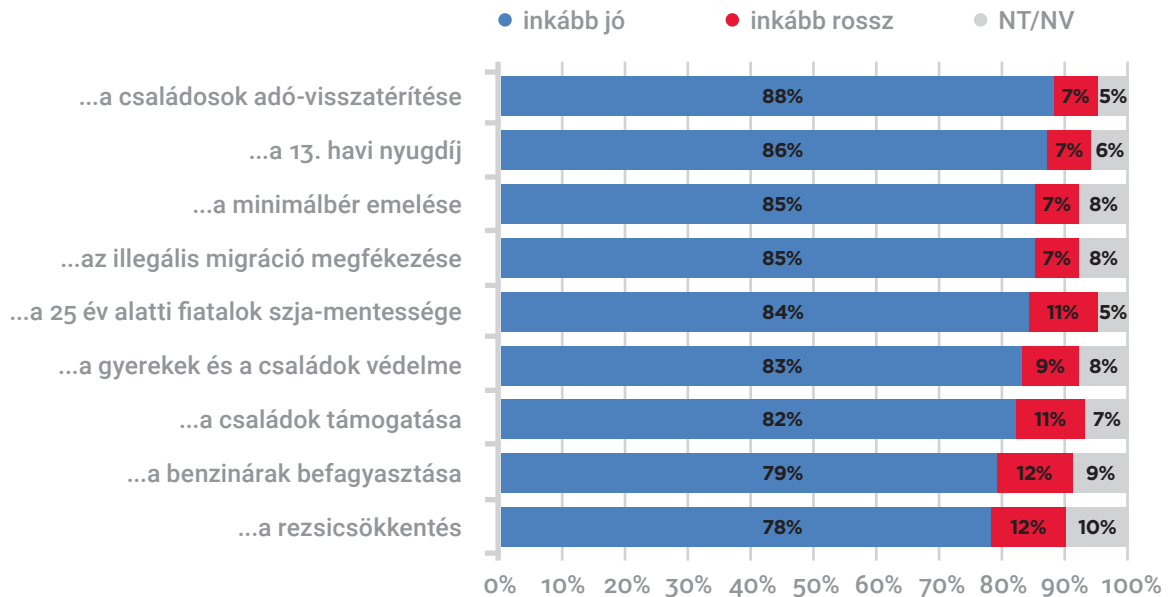
A 13. havi nyugdíjat 2021-ben vezették vissza: abban az évben plusz egyheti nyugdíjat, idén februárban viszont már a teljes összeget kézhez kapták az érintettek. Januártól maga a nyugdíj is emelkedett öt százalékkal. A KINCS egy korábbi felmérése alapján a magyarok több mint fele úgy véli, az intézkedés nemcsak a nyugdíjasok életszínvonalának megőrzését segíti, de megbecsülést is ad az időseknek.

A megkérdezettek 84 százaléka a 25 év alatti fiatalok szja-fizetési kötelezettségének eltörlését is pozitívan fogadta, amely idén januárban lépett életbe. A dolgozó fiataloknak ez 22 százalékkal magasabb jövedelmet hozott havonta. Ez segítheti a pályakezdőket önálló életük elindításában, emellett az szja-mentesség a fiatalok foglalkoztatottság növeléséhez is hozzájárul.

Hasonlóan sokan (85%) támogatják a minimálbér emelését és az illegális migráció ellen való fellépést is.

ÖN SZERINT A MAGYAR EMBEREK, A MAGYAR CSALÁDOK ÉS ÁLTALÁBAN MAGYARORSZÁG SZEMPONTJÁBÓL INKÁBB JÓ VAGY INKÁBB ROSSZ...?

%, (N = 1000)

Idén januártól 200 000 Ft a minimálbér és 260 000 Ft a garantált bérminimum összege, ami csaknem 20 százalékos növekedést jelent a tavalyi évhez képest.

EURÓPAI ÉS MAGYAR REZSIDÍJAK

Nagy népszerűségnek örvend a megkérdezettek körében a rezsicsökkentési program is (78% értékelte pozitívan), amely a legalacsonyabb jövedelmű háztartásoknak nyújtja a legfőbb segítséget. Ezek a családok 2010-ben átlagos kiadásuk 14 százalékát fordították a közüzemi számlák kifizetésére, 2020-ban viszont már csak 10 százalékát. A rezsicsökkentés nemzetközi szinten is figyelemre méltó, ugyanis az Európai Unión belül hazánkban az egyik legolcsóbb az áram és a gáz lakossági ára. Ezzel szemben más országokban jelentős emelkedés volt tapasztalható az elmúlt években, Romániában például 240 százalékkal nőtt a gáz ára.

A nemzetközi energiaárak emelkedésére adott válasz volt 2021 novemberében az üzemanyagárak

három hónapra történő befagyasztása is. Ennek értelmében rögzítették a benzin és a gázolaj kiskereskedelmi árának felső határát. A felmérésben részt vevők 79 százaléka kedvező lépésnek találta a benzinárak befagyasztását is.

A CSALÁDOK VÉDENDŐK ÉS TÁMOGATANDÓK

Nincs vita abban, hogy a gyermekek, a családok védelme és támogatása a magyarok és általában Magyarország szempontjából kiemelten fontos. A válaszadók 83 és 82 százaléka pozitívan értékeli ezeket a törekvéseket. A KINCS felmérése azt mutatja, a kilenc intézkedéssel az alap- és középfokú végzettségűek, a kormánypárttal szimpatizálók, a nagycsaládok és a községekben élők a leginkább elégedettek, ugyanakkor a diplomások és a nagyobb városokban élők többsége is inkább jónak tartja ezeket. Az intézkedésekkel még a kormánykritikus válaszadók nagyobb része is egyetértett. ♦